

een fundament voor later

Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

SBO De Toekomst

Versie: 2022/2023 – 2025/2026

Inhoudsopgave

1 Inleiding

2 Onze school & passend onderwijs

- 2.1 Algemene gegevens
- 2.2 Visie
- 2.3 Onderwijs en ondersteuning
- 2.4 Ondersteuning aan onze leerlingen
- 2.5 Inspectie

3 Ondersteuningsmogelijkheden van onze school

- 3.1 Deskundigheid
- 3.2 Voorzieningen
- 3.3 Onderwijsaanbod
- 3.4 Methoden
- 3.5 Fysieke ruimten
- 3.6 Protocollen

4 Organisatie van de ondersteuning

- 4.1 Ondersteuningsroute binnen de school
- 4.2 Samenwerking met kern- en ketenpartners

5 Planvorming en cyclisch werken

- 5.1 Schoolondersteuningsprofiel (SOP)
- 5.2 Ontwikkelingsperspectiefplannen (OPP)

6 Bijlage

1. Inleiding

Passend onderwijs

Alle kinderen verdienen een passende plek in het onderwijs. Zij hebben recht op onderwijs dat hen uitdaagt en rekening houdt met hun behoeften. Kinderen gaan, als het kan, naar het regulier onderwijs. Soms is er speciaal onderwijs nodig voor leerlingen die dáár het best op hun plek zijn. Zo worden ze zo goed mogelijk voorbereid op een vervolgopleiding en op een plek in de samenleving.

Voor leerlingen die dat nodig hebben, werkt de school samen met organisaties die in en rond de thuissituatie jeugdhulp bieden.

Inhoud van dit document

Deze rapportage beschrijft de visie op ondersteuning van de school, de ondersteuningsmogelijkheden die de school biedt om passend onderwijs te verzorgen en de ontwikkeldoelen die de school zichzelf stelt. Daarmee heeft dit document ook een functie voor het samenwerkingsverband, en voor ouders.

Rol samenwerkingsverband en school

Om ervoor te zorgen dat alle kinderen een passende plek krijgen, hebben scholen regionale samenwerkingsverbanden gevormd. In deze samenwerkingsverbanden werken het regulier en het speciaal onderwijs samen. De scholen in het samenwerkingsverband maken afspraken over onder andere de begeleiding en ondersteuning die alle scholen in de regio kunnen bieden en over welke leerlingen een plek kunnen krijgen in het speciaal onderwijs. Ook maakt het samenwerkingsverband afspraken met de gemeenten in de regio over de inzet en afstemming met jeugdhulpverlening.

Ouders melden hun kind aan bij de school van hun keuze en de school kijkt welke ondersteuning het kind nodig heeft en wat de mogelijkheden van de school zijn. Deze rapportage kan ouders een handvat bieden in de keuze van een school doordat het een beeld geeft van de ondersteuning die de school aan hun kind zou kunnen bieden. Of de school voor hun kind de juiste plek is zal altijd uit een individueel gesprek over de behoeften van het kind blijken. Dit hangt namelijk niet alleen af van de aanwezige ondersteuning, maar ook van de specifieke capaciteiten en de ondersteuningsbehoeften van het kind.

Totstandkoming van dit document

Dit document is tot stand gekomen op basis van een online vragenlijst. De school heeft geformuleerd welke ondersteuning mogelijk is, vanuit welke visie en met welke doelen.

2. Onze school & passend onderwijs

2.1 Algemene gegevens

Gegeven	Antwoord
Invuldatum	januari 2023
Naam van onze school	SBO De Toekomst
Onderwijstype	Speciaal basisonderwijs (SBO)
Naam van ons schoolbestuur	Stg H30 v christ. peuterwerk kinderopv., prim./voortg. ond.
Naam samenwerkingsverband	SWV Passend Onderwijs Dordrecht PO

2.2 Visie

Ons onderwijsconcept

Speciaal Basisonderwijs. Zowel SBO reguliere groepen, theorie- en praktijkgericht, als SBO+ groepen.

Toelichting op onderwijsconcept

De Toekomst is een school voor speciaal basisonderwijs in Dordrecht met een christelijke identiteit. Op De Toekomst zitten alleen leerlingen die een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) hebben gekregen van Het Loket van het Samenwerkingsverband Dordrecht. Op SBO De Toekomst bieden we onderwijs aan leerlingen waarvan de sociaal-emotionele ontwikkeling en de leerontwikkeling niet verloopt zoals bij de meeste leerlingen. Voor elke leerling is een ontwikkelingsperspectief (OPP) opgesteld die richting en inhoud geeft aan het planmatig resultaat- en handelingsgericht werken rond de leerling. SBO De Toekomst werkt met drie stromen: de praktijkgerichte groepen, de theoriegerichte groepen en de SBO+ groepen.

SBO De Toekomst biedt onderwijs met een blik op de toekomst; een stevig fundament voor later. We streven naar doelgerichte, persoonlijke ontwikkeling. Leerlingen worden uitgedaagd om hun sterke kanten in te zetten en steeds weer stappen te zetten binnen hun persoonlijke leerproces.

Als school vinden we het belangrijk dat:

- Onze leerlingen ervaren dat ze mogen zijn wie ze zijn in een veilige omgeving. Door samen te werken en te luisteren naar een ander kunnen problemen worden opgelost en ervaar je dat je er niet alleen voor staat.
- De leerlingen doelgericht onderwijs op maat wordt geboden waardoor de leerlingen zich zowel op het gebied van leren als persoonlijkheid zo optimaal mogelijk ontwikkelen.
- De leerlingen een duidelijke en rustige omgeving met een herkenbaar pedagogisch klimaat ervaren als voorwaarde om zich zo optimaal mogelijk te kunnen ontwikkelen. We vinden het belangrijk dat elke leerling zich veilig en prettig voelt .

Veiligheid en leefbaarheid op en rond SBO De Toekomst zijn een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van de school, de leerlingen, de ouders en de omgeving van de school.

Op SBO De Toekomst leren leerlingen met en van elkaar. Ons onderwijs is gebaseerd op vertrouwen in en respect voor de mogelijkheden van elke leerling en medewerker.

Op SBO De Toekomst wordt gewerkt vanuit een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Dit betekent in de praktijk dat leerlingen worden voorbereid op een leven in een steeds veranderende maatschappij met verschillende normen en waarden, levenswijzen, religies en overtuigingen.

De school heeft een professionele, lerende cultuur. Door voortdurende deskundigheidsbevordering, inzetten op gezamenlijke verantwoordelijkheid, werken vanuit een onderzoekende houding en leren met en van elkaar, bouwen we voor de leerlingen aan een stevig fundament voor later.

Onze visie op passend onderwijs

Als logo heeft de school een boom met symbolen voor de kernwaarden van de school en waarbij de stam de zorg voor het kind verbeeldt:

een fundament voor later

De boom staat mede symbool voor de visie die we hebben op de leerling: "Wie je ook bent, je kunt altijd groeien!" En daarvoor dragen we een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De volwassenen om de leerling heen en de leerling zelf. De groepen hebben ook de naam van een boom in plaats van een getal. Dit om verwarring met het reguliere basisonderwijs te voorkomen; een leerling kan wel de leeftijd van bijvoorbeeld groep 6 hebben, maar zit qua leerstof vaak niet in groep 6. Daarnaast zorgt het er ook voor dat de leerlingen niet meer constant geconfronteerd worden met het feit dat ze moeten voldoen aan het niveau van de basisschool. En natuurlijk refereren de boomnamen ook aan het feit dat iedere groep kan groeien!

2.3 Onderwijs en ondersteuning

Kenmerkend voor onze leerlingen

Op onze school geven we onderwijs aan leerlingen waarvan de sociaal-emotionele ontwikkeling niet verloopt zoals bij de meeste leerlingen in het regulier onderwijs. We onderscheiden omwille van het overzicht enkele categorieën. Dit zijn slechts een aantal voorbeelden. Daarbij tekenen we aan dat geschetste ontwikkelingsproblematieken ook in mengvorm kunnen voorkomen:

- Er zijn leerlingen die zich minder goed kunnen verplaatsen in een ander, waardoor hun gerichtheid op de ander en de hun omringende wereld beperkt is.
- Er zijn leerlingen met contactuele beperkingen, voor wie de omgeving vaak diffuus is en die informatie soms op een geheel eigen wijze interpreteren.
- Er zijn leerlingen die door hun gedrag vastlopen in hun onderwijsleersituaties. Veelal zijn de gedragsproblemen ontstaan door de aanwezige leerproblematiek. Te denken valt hier o.a. aan faalangst, motivatieproblemen, concentratieproblemen, etc. Ook kan er een overlap tussen genoemde problematieken zijn.
- Er zijn leerlingen die een gediagnosticeerde gedragsstoornis hebben, zoals ADHD, stoornis binnen het autistisch spectrum, hechtingsproblematiek, ODD etc.

De leerkracht is erop gericht om zo goed mogelijk aan onder andere bovenstaande behoeften tegemoet te komen. Door de ondersteuningsbehoeften van de leerling goed in kaart te brengen kan bepaald worden wat de leerling nodig heeft om zich verder te kunnen ontwikkelen. Om dit vorm te kunnen geven is het scheppen van een positief, veilig en gestructureerd pedagogisch klimaat een voorwaarde. Door te werken aan een positieve groepsvorming, wordt er expliciet aandacht besteed aan normen, waarden, gedragsafspraken en regels, waarin de leerlingen worden betrokken om hen zelf eigenaar te maken. De leerkracht heeft de regie en het overzicht en stuurt op gedrag, bevordert gewenst gedrag, doet wat hij zegt en zegt wat hij doet. Voorspelbaarheid en duidelijkheid bieden leerlingen rust en veiligheid.

Op SBO De Toekomst wordt het leren van de leerlingen gestimuleerd binnen een krachtige leeromgeving, een omgeving die aansluit bij de mogelijkheden en behoeftes van onze leerlingen. Er wordt bij het aanbieden van het onderwijs zoveel mogelijk gewerkt volgens de uitgangspunten van handelingsgericht werken om tot opbrengsten te komen. Het didactisch klimaat is gericht op het opdoen van succeservaringen. We bereiken dit door het stellen van (ambitieuze doch reële) doelen zoals beschreven in het OPP en het planmatig aanbieden van leerstof die de leerling uitdaagt om deze doelen ook te behalen (uitstroomperspectief). De totale ontwikkeling van de leerling staat centraal en hierdoor wordt de leerling optimaal voorbereid op de overgang naar het voortgezet onderwijs en op volwaardige deelname aan de samenleving. De leerling wordt benaderd vanuit zijn systeem (gezin). Hierbij is de samenwerking met ouders/verzorgers onontbeerlijk en vereist dit, indien relevant, samenwerking met de jeugdteams en de jeugdhulpverleningsinstanties.

Sterke punten in onze ondersteuning

Op onze school hebben we zowel reguliere SBO-groepen als SBO+ groepen:

Reguliere SBO groepen: praktijkgericht of theoriegericht

In deze groepen wordt onderwijs gegeven aan leerlingen met een stagnerende leerontwikkeling, waarbij de basisschool niet meer tegemoet kan komen aan de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling. Er zitten ongeveer 14 leerlingen in de groep. Vaak gaat de stagnerende leerontwikkeling gepaard met lage cognitieve vaardigheden, werkhoudingsproblematiek, sociale problematiek en/of gedragsproblematiek.

In de reguliere SBO-groepen wordt gewerkt met een tweedeling: praktijkgericht of theoriegericht aanbod. De manier van leren die bij de leerling past en/of de uitstroombestemming bepaalt in welke stroom de leerling vanaf de middenbouw ingedeeld wordt. De praktijkgerichte stroom kenmerkt zich door het leren te stimuleren vanuit handelen met concrete materialen, voor- en nadoen, enkelvoudige opdrachten en de vertaalslag naar de praktijk. In een praktijkcontext wordt met name in de eindgroep ingezet op het vergroten van de zelfredzaamheid, zoals stageopdrachten in de school en kooklessen. In de theoriegerichte stroom leren de leerlingen meer vanuit de context en het aanbod uit de methodeboekjes en ligt het leertempo meestal hoger. Op dit moment zijn er zes reguliere SBO-groepen.

SBO+ groepen

De school heeft zeven SBO+ groepen. Hier zitten leerlingen naar leeftijd verdeeld van 4-12 jaar. De grootte van de groep is 12 leerlingen en bij de kleuters 10.

De sociaal-emotionele ontwikkeling van deze leerlingen heeft extra aandacht en begeleiding nodig vanwege veelal internaliserende gedragsproblematieken en veelal een stoornis binnen het autistisch spectrum. Hierdoor verloopt het leerproces vaak ook op een andere wijze en dat vraagt de nodige aanpassingen in leerstof, leeraanbod en leeromgeving. In de SBO+ groepen werken leerkracht en onderwijsassistent intensief samen om aan te sluiten bij de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van de leerling. De SBO+ groepen zijn een arrangement, financieel ondersteund vanuit het Samenwerkingsverband.

Grenzen aan onze ondersteuning

Ook al is De Toekomst een school voor speciaal basisonderwijs, we kunnen gedurende de plaatsing op onze school erachter komen dat we niet kunnen bieden wat het kind nodig heeft. Ondanks dat er in eerste instantie een toelaatbaarheidsverklaring voor het SBO is afgegeven. Een kind ontwikkelt zich en ondanks aanpassingen van het onderwijs en geven van gerichte begeleiding kan blijken dat het kind toch niet voldoende profiteert van het aangepaste aanbod.

Het kan zijn dat de leerling blijvend te weinig leervorderingen maakt (leerrendement lager dan 25%) en een cluster 3 school van meer betekenis kan zijn voor het kind. Ook kan het zijn dat het gedrag van het kind niet aan te sturen is binnen onze school en wellicht de veiligheid van de leerling zelf, de klasgenoten en/of leerkracht blijvend in gevaar komt. Dit gedrag kan voortkomen uit een gediagnosticeerde stoornis of een combinatie van allerlei factoren. Dan zal in de meeste situaties het traject van cluster 4 ingezet worden. Ook kan het zijn dat een kind gezien zijn persoonlijk welzijn meer aangewezen is op zorg dan op onderwijs. Ook dat kunnen we niet structureel bieden. We zijn een onderwijsinstelling met zeer beperkte individuele zorgmogelijkheden.

In alle boven genoemde situaties zullen ouders vroegtijdig meegenomen worden in de bevindingen van de school. Zowel leerkracht, intern begeleider als orthopedagoog zullen betrokken zijn in dit traject. In samenspraak met ouders zal een meer passende school of voorziening gezocht worden en via het samenwerkingsverband een nieuwe toelaatbaarheidsverklaring aangevraagd worden, indien nodig.

Onze ambities en ontwikkeldoelen voor de ondersteuning

- Blijvend uitwerken van leerlijnen voor de praktijkgerichte stroom en de theoriegerichte stroom op SBO De Toekomst.
- Verdieping gedifferentieerd didactisch aanbod en handelen van de kernvakken.
- Inzetten van het expliciete instructie model (EDI).

- Naast het OPP, een (kind)portfolio voor de leerlingen met nadruk op formatief toetsen: MijnRapportfolio.
- SBO-aanbod voor leerlingen met een (gediagnosticeerde) taalontwikkelingsachterstand (TOS).
- Kennis vergroten met betrekking tot onderwijs aan leerlingen met autisme.
- Kennis vergroten met betrekking tot onderwijs aan leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS).
- Planmatig werken herijken en hernieuwde schoolbrede afspraken.
- Blijvend versterken van de samenwerking met externe partners, zoals Jeugdhulpverlening.

2.4 Inspectiebeoordeling

De Inspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs, de kwaliteitszorg en het financieel beheer primair op het niveau van de standaard. Deze kwaliteitsbeoordeling leidt tot een oordeel over de school als geheel. De beoordeling "voldoende" betekent dat de school voldoet aan de deugdelijkheidseisen en daarmee basiskwaliteit aan de leerlingen biedt. Als de school daarnaast ook eigen aspecten van kwaliteit op overtuigende wijze laat zien, dan kan de school de beoordeling "goed" ontvangen. Eigen aspecten van kwaliteit hebben betrekking op de ambities en doelen die een school zelf stelt en die verder reiken dan basiskwaliteit.

Op onze school is eind maart 2023 een onderzoek naar de waardering Goed uitgevoerd door de Inspectie van het Onderwijs en is deze ook toegewezen. Acht van de elf onderzochte standaarden zijn gewaardeerd met Goed. Een prachtig resultaat. (Verslag Onderwijsinspectie, Kwaliteitsonderzoek, mei 2023). Deze impuls is mede een aanzet voor onze school om ons steeds verder te blijven ontwikkelen: "Van Goed naar Beter!"

Het inspectierapport van onze school is te vinden via deze link:

<https://www.onderwijsinspectie.nl/zoek-scholen>

Voer alle inhoud in die u wilt herhalen, waaronder andere inhoudsbesturingselementen. U kunt dit besturingselement ook invoegen rond tabelrijen om delen van een tabel te herhalen.

3. Ondersteuningsmogelijkheden van onze school

Onze school heeft diverse ondersteuningsmogelijkheden beschikbaar voor onze leerlingen. In paragraaf 3.1 tot en met 3.3 zijn overzichten weergegeven van de aanwezige ondersteuning.

Legenda

Op de school aanwezig

Centraal beschikbaar voor de school via het bestuur

Centraal beschikbaar voor de school via samenwerkingsverband of derden

3.1 Deskundigheid

Binnen ons schoolteam zijn voor verschillende functies (taak)uren toegewezen om ondersteuning aan onze leerlingen te bieden en tegemoet te komen aan hun specifieke onderwijsbehoeften. Deze zijn hieronder weergegeven.

De onderstaande lijst toont de deskundigheden die ingezet kunnen worden voor leerlingen die hier behoefte aan hebben.

Deskundige	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Autisme-specialist			
Beeldcoach en/of video-interactie-begeleider			
Fysiek specialist (zoals motorisch remedial teacher)			
Gedrag / sociale vaardigheden specialist			
Gedragswetenschapper (SWV)			
Jonge kind specialist			
Logopedist			
Ondersteuningsadviseur / gedragswetenschapper			
Orthopedagoog			

Anders, namelijk	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Leerlingencoach			
Intern begeleider			

Toelichting deskundigheid

Er is op school logopedie aanwezig. De behandeling verloopt via de zorgverzekering van de ouders. De school heeft een nauwe samenwerking met PMT via een zorgpartner. De Cesartherapeut is een externe professional die wekelijks aanwezig is op school.

3.2 Voorzieningen

De onderstaande lijst toont de voorzieningen die beschikbaar zijn voor leerlingen die hier behoefte aan hebben. Deze voorzieningen zijn veelal gericht op groepen leerlingen met een vergelijkbare ondersteuningsbehoefte.

Voorziening	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Autiklas / structuurgroep		Click or tap here to enter text.	
NT2-klas			
Taalklas			
Voorschool			
Zomerschool			

Toelichting voorzieningen

SBO+ groepen

Binnen onze school hebben wij zes SBO+ groepen, in de leeftijdscategorie van 4 -12 jaar. De sociaal-emotionele ontwikkeling van deze leerlingen heeft extra aandacht en begeleiding nodig vanwege veelal intrinsieke gedragsproblematiek en met name vaak een stoornis binnen het autistisch spectrum. Hierdoor verloopt het leerproces veelal ook op een andere wijze en dat vraagt de nodige aanpassingen in de leerstof, het leeraanbod, en de leeromgeving. In de SBO+ groepen werken leerkracht en onderwijsassistent intensief samen om aan te sluiten bij de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van de leerling. De SBO+ groepen krijgen een extra arrangement vanuit het samenwerkingsverband. Deze bestaat uit de toekenning van een onderwijsassistent voor deze groepen.

3.3 Onderwijsaanbod

De onderstaande lijst toont het onderwijsaanbod dat beschikbaar is voor leerlingen die hier behoefte aan hebben. Het onderwijsaanbod betreft hier een methodiek en/of aanpak die is geïntegreerd in het onderwijsprogramma en de leerlijnen van de school, of geïntegreerd kan worden na constatering van een ondersteuningsbehoefte van een leerling.

Onderwijsaanbod	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Aanbod dyscalculie			Click or tap here to enter text.
Aanbod dyslexie			
Aanbod executieve functies			
Aanbod laagbegaafdheid			
Aanbod meer- en hoogbegaafden			
Aanbod motorische/fysieke ontwikkeling			
Aanbod NT2			
Aanbod sociaal emotionele ontwikkeling			
Aanbod spraak/taal			
Compacten en verrijken			
Preventieve signalering van leer-, opgroei-, opvoedproblemen			
Preventieve signalering van leesproblemen			

Toelichting onderwijsaanbod

Sociaal-emotionele ontwikkeling:

De leerkracht is erop gericht om zo goed mogelijk aan de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen tegemoet te komen. Om dit vorm te kunnen geven is het scheppen van een positief, veilig en gestructureerd pedagogisch klimaat een voorwaarde. Door te werken aan een positieve groepsvorming, wordt er expliciet aandacht besteed aan normen, waarden, gedragsafspraken en regels, waarin de leerlingen worden betrokken om hen zelf eigenaar te maken. De leerkracht heeft de regie en overzicht en stuurt op gedrag, bevordert gewenst gedrag, doet wat hij zegt en zegt wat hij doet. Voorspelbaarheid en duidelijkheid bieden leerlingen onder andere rust en veiligheid.

Sociaal-emotioneel leren (SEL) en de bijbehorende competenties worden in een doorgaande lijn, in samenhang met de groepsvormingsfasen, aangeboden in de groepen.

Om de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen in kaart te brengen, maken we gebruik van het leerlingvolgsysteem ZIEN! Dit instrument wordt ingezet als observatie- en signaleringsmiddel.

3.4 Methoden

De onderstaande lijst toont de methoden die naast het onderwijsprogramma ingezet kunnen worden voor leerlingen die hier behoefte aan hebben. Het betreft een training en/of aanpak die onze school de mogelijkheid geeft om specifieke leerlingen extra te ondersteunen in hun ontwikkelingsbehoefte.

Methode	Op de school	Via het bestuur	Via het SWV of derden
Aanpak emotionele ontwikkeling			
Aanpak gedrag(sproblemen)			
Aanpak motorische/fysieke ontwikkeling			
Aanpak sociale veiligheid			
Compenserende dyslexiesoftware			
Preventieve methode leesproblemen			
Rekentruining			
Rouwverwerking			
Signaleringsinstrument meer- en hoogbegaafden			
Time-out aanpak			
Training sociale vaardigheden			

3.5 Fysieke ruimten

Verder zijn onderstaande fysieke ruimten binnen onze school aanwezig om aan specifieke ondersteuningsbehoefte tegemoet te komen. Het gaat ook om de aanpassingen in onze school die fysieke toegankelijkheid en daarmee deelname aan het onderwijs voor leerlingen met een fysieke beperking mogelijk maken.

Fysieke ruimten
Ruimte met individuele werkplekken
Praktijklokalen/-voorzieningen tuin(kas)
Ruimte voor één op één begeleiding
Praktijklokalen/-voorzieningen keuken
Behandelingsruimte
Ruimte voor een time-out
Prikkelarme werkplek of stilleruimte

3.6 Protocollen

De onderstaande lijst toont de protocollen die we binnen onze school gebruiken. Het betreft handelingsrichtlijnen waarmee onze school voorbereid is om snel te kunnen handelen in voorkomende gevallen.

Protocol	Status
Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	Actief toegepast
Protocol anti-pestten	Actief toegepast
Protocol dyslexie	Actief toegepast
Protocol gedrag / sociale veiligheid	Actief toegepast
Protocol medisch handelen	Actief toegepast
Protocol rouw en overlijden	Actief toegepast
Protocol schorsen en verwijderen	Actief toegepast
Protocol voorkomen schoolverzuim en thuiszitters	Actief toegepast

Veiligheid	Antwoord
Leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig	Ja
Personeel zorgt voor respectvolle omgang	Ja
School heeft inzicht in veiligheidsbeleving	Ja
School heeft veiligheidsbeleid	Ja

4. Organisatie van de ondersteuning

Om de gewenste ondersteuning te bieden aan onze leerlingen kennen we een ondersteuningsroute binnen onze school en werken we samen met externe organisaties.

4.1 Ondersteuningsroute binnen de school

Inrichting ondersteuningsroute

Het didactisch aanbod voor de leerlingen wordt bepaald vanuit het OPP, het IQ-beeld, de protectieve en belemmerende factoren en het begeleidingsniveau waarin een leerling zich bevindt. De begeleidingsniveau staan hieronder verder toegelicht.

Met deze gegevens wordt in overleg met de leerkracht, de intern begeleider/vakcoördinator en eventueel orthopedagoog de leerrendementsverwachtingen en doelen per vak geformuleerd. Vanaf de didactische leeftijd van 25 wordt ook het uitstroomperspectief van een leerling bepaald.

De ondersteuningsbehoeften van leerlingen worden in begeleidingsniveaus uitgedrukt. Er worden vier begeleidingsniveaus gehanteerd die uitgewerkt staan in het Ondersteuningsplan van de school. Begeleidingsniveau 1: de leerling ontwikkelt zich op didactisch gebied naar de verwachtingen in het OPP, of bij het niet behalen van het gestelde doel in het OPP voor de eerste keer, of wanneer de leerling uitvalt op de methodetoets. Hierbij hanteren we de criteria die geformuleerd staan in de methodes. We houden hier 80% aan voor rekenen en spelling en 90% voor de methodetoetsen van Actief Leren Lezen. Voor het vak technisch lezen >E3 geldt: de leerling ontwikkelt zich op de geplande leerlijn die minimaal 67% bedraagt.

Begeleidingsniveau 2: de leerling heeft voor een tweede keer het gestelde doel uit het OPP niet behaald op didactisch gebied en/of de leerling scoort twee keer achter elkaar onvoldoende op de methodetoets. Hierbij gebruiken we de criteria die geformuleerd staan in de methodes.

Voor het vak technisch lezen >E3 geldt: de leerling heeft 1 AVI achterstand onder de geplande leerlijn die minimaal 67% bedraagt.

Begeleidingsniveau 3: we plaatsen een leerling in dit begeleidingsniveau wanneer de problematiek van de leerling zodanig complex is, dat er een diepgaande analyse nodig is. De leerling heeft op didactisch gebied een derde keer het gestelde doel in het OPP niet behaald. De leerling loopt in de methodetoets achter ten opzichte van het in IEP geplande toetsdoel. Voor het vak technisch lezen >E3 geldt: de leerling heeft 2 of meer AVI achterstand onder de geplande leerlijn die minimaal 67% bedraagt.

Begeleidingsniveau 4: de leerling wordt verwezen naar een andere vorm van onderwijs.

Samenwerking met ouders bij de ondersteuning

Onze school werkt samen met ouders.

De taak om ouders te betrekken bij de ondersteuning ligt bij de:

- Schoolmaatschappelijk werker
- Leraar / mentor
- Gedragsspecialist / orthopedagoog
- Intern begeleider

Toelichting op de samenwerking met ouders

We proberen ouders zoveel mogelijk te betrekken bij de ontwikkeling van de leerlingen. Hiervoor zijn een aantal officiële oudergesprekken gepland zoals rapportgesprekken en gesprekken over het ontwikkelingsperspectief van het kind. Daarnaast werken we met informele contactvormen, zoals de mail, heen-en-weer schriftjes, informatiedeling via de telefoon of een praatje na schooltijd.

Aan het begin van een schooljaar is er een ouder-vertel-gesprek, met als doel ouders in de gelegenheid te stellen over hun kind vertellen. Mede op basis van deze gegevens beschrijft de leerkracht wat de specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling zijn.

Wanneer een ontwikkeling niet volgens verwachting verloopt, wordt dit met ouders besproken. Als het nodig is nodigen we ouders uit bij een zgn. ondersteuningsteamoverleg om de zorgen in een multidisciplinair gezelschap te bespreken.

Ondersteuningsteam

Onze school werkt met een ondersteuningsteam. Een ondersteuningsteam is een deskundig team dat bij elkaar komt om leerlingen te bespreken die extra ondersteuning nodig hebben.

Ons ondersteuningsteam bestaat in ieder geval uit de:

- Intern begeleider
- Gedragsspecialist / orthopedagoog

Ons ondersteuningsteam komt minimaal 0 keer per jaar bij elkaar.

Aanmeldproces

Wanneer een leerling wordt aangemeld bij onze school wordt altijd onderzocht wat zijn/haar extra onderwijs- en/of ondersteuningsbehoeften zijn voordat de leerling ingeschreven wordt op school.

Wanneer de school niet kan voldoen aan de onderwijs- en/of ondersteuningsbehoefte van een leerling wordt er gezocht naar een passende plek.

Bij leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften vindt geen warme overdracht plaats met de voorschoolse voorziening of de vorige school.

De verantwoordelijkheid voor het aanmeldproces ligt bij:

- Intern begeleider

De verantwoordelijkheid voor het aanmeldproces ligt bij:

- Administratie

Toelichting op het aanmeldproces

Anders dan op de basisschool kunnen leerlingen bij ons alleen aangemeld worden met een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) SBO van ons samenwerkingsverband. De IB-er van de basisschool begeleidt ouders in dit proces. Alle leerlingen die een TLV SBO groep 3 t/m 8 of een TLV SBO+ gekregen hebben kunnen zich bij ons op school aanmelden. Wanneer het SWV de TLV afgegeven heeft, kunnen ouders een afspraak maken met de IB-ers. Er volgt dan een kennismakings- c.q. intake gesprek. Doel van dit gesprek is om ouders beter te leren kennen, relevante informatie over het kind te delen, vragen te stellen over de ontwikkeling en de verwachtingen en ouders worden geïnformeerd over de school. Daarnaast krijgt men een rondleiding. Wanneer ouders voor onze school kiezen wordt de leerling ingeschreven en mogelijk op een wachtlijst geplaatst. Op het eerst volgende instroommoment mag het kind (wanneer er plek is) bij ons op school starten. Er zijn twee

instroommomenten per jaar: in augustus en januari. Wanneer de TLV eerder afgegeven wordt, of wanneer er op het moment van instromen geen plaats is, wordt de leerling op de wachtlijst geplaatst en worden ouders, aanleverende basisschool of instantie en het samenwerkingsverband op de hoogte gebracht. Het samenwerkingsverband overlegt met de aanleverende basisschool welke ondersteuning er in de tussentijd nodig is, zodat de leerling toch kan profiteren van de meest passende zorg die mogelijk is.

4.2 Samenwerking met kern- en ketenpartners

Onderwijssector

Onderstaande lijst laat zien met welke onderwijssectoren onze school samenwerkt.

Onderwijssector
Regulier basisonderwijs (bao)
Regulier voortgezet onderwijs (vo)
Speciaal onderwijs (so)
Voortgezet speciaal onderwijs (vso)

Keten- / Kernpartner

Onderstaande lijst laat zien met welke partners onze school samenwerkt. Deze partnerorganisaties bieden gespecialiseerde ondersteuning of hulp in en rond de thuissituatie, voor opvoeding, gezondheid of veiligheid. Deze samenwerkingsrelaties bepalen mede in hoeverre de school in staat is om ondersteuning af te stemmen met overige hulp.

Keten-/kernpartner
Begeleider passend onderwijs van het SWV
Leerplichtambtenaar
Jeugdgezondheidszorg (JGZ)
Jeugdhulpverlening
Jongerenwerk
GGZ / Jeugd-GGZ
Schoolmaatschappelijk werk / gezinswerker
Centrum Jeugd en gezin (CJG)

Toelichting samenwerking

Er is een schoolmaatschappelijk werker en jeugdprofessional verbonden aan de school.

Op de schoollocatie wordt logopedie, cesartherapie aangeboden (bekostigd vanuit de zorgverzekering van ouder(s)).

Er zijn nauwe contacten met PMT (psychomotorische therapie).

We werken samen met R-Newt (jeugd- en wijkondersteuners) en bieden op maat trainingen aan.

R-Newt komt op gezette periodes op het schoolplein kennis maken met bovenbouwleerlingen met als doel vroegtijdig risicoleerlingen te signaleren.

De school participeert waar nodig in overlegvormen met jeugdhulpverlening en wijkteams.

Er is nauwe samenwerking en regelmatig overleg met het Samenwerkingsverband onder andere over beleid en toestroming (onder andere SB)-notitie).

De interne begeleiders (IB) participeren binnen IB-netwerken; zowel op Stichtingsniveau als op Samenwerkingsverband-niveau.

De school onderhoudt contacten met de andere SBO (Het Kompas) binnen het Samenwerkingsverband en speciaal onderwijsscholen.

Er is overleg met VO-scholen. Daarnaast volgen de schoolverlaters symbiose-lessen op zowel het VMBO als praktijkonderwijs.

Voor kinderen voor wie het nodig is, onder andere kinderen met TOS (Taalontwikkelingsstoornis), is er ondersteuning vanuit cluster 2.

5. Planvorming en cyclisch werken

In dit hoofdstuk is beschreven hoe we binnen onze school de ondersteuning borgen door cyclisch werken in een PDCA-cyclus.

5.1 Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

In dit Schoolondersteuningsprofiel (SOP) legt onze school vast welke ondersteuning de school kan bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. Ook staat hierin welke ambities de school heeft voor de toekomst.

Het SOP van onze school wordt jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd.

De Directie, team- of afdelingsleider is verantwoordelijk voor de actualisatie.

Hoe houdt onze school het SOP bij?

Elk jaar wordt in samenwerking tussen MT en IB gekeken op welke punten het SOP geactualiseerd moet worden.

Hoe houdt onze school bij of doelen uit het SOP worden gerealiseerd?

In het SOP van de school staan geen doelen.

Doelen met betrekking tot de schoolontwikkeling staan voor lange termijn in het schoolplan van de school.

In het jaarprogramma worden de doelen per schooljaar geformuleerd. Deze doelen worden tweejaarlijks geëvalueerd.

5.2 Ontwikkelingsperspectiefplannen (OPP)

Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, stelt onze school een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op. Hierin staan de onderwijsdoelen en ondersteuning beschreven.

De OPP's van onze leerlingen worden jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd.

De Leraar is verantwoordelijk voor de actualisatie.

Hoe houdt onze school de OPP's bij?

Op De Toekomst stelt het IB samen met de orthopedagoog voor de startende leerling een start-OPP op. Na 6 weken wordt deze in overleg met de leerkracht vastgesteld. Dit gebeurt op basis van een dossieranalyse met recente gegevens die relevant zijn voor de ontwikkeling van de leerling en observatiegegevens van de eerste 6 weken. Bij het opstellen van de leerrendementsverwachtingen zijn kennis van en ervaring met de leerlingen het uitgangspunt.

De uitgangspunten rondom het OPP zijn voor scholen gelijk, maar iedere school vult deze in op een wijze die past bij de onderwijsvisie en de werkwijze van de school.

Onze uitgangspunten zijn:

- Plannen van (tussen)doelen en niet alleen resultaten volgen.
- Behaalde (tussen)doelen en groei monitoren om een doelgericht aanbod te plannen. Hierbij redeneren wij terug van de uitstroombestemming naar leergebied specifieke én leergebied overstijgende tussendoelen om het komende (half) jaar na te streven.

- Uitgaan van hoge, maar wel realistische verwachtingen en ambitieuze doelen, binnen de mogelijkheden van de leerling.
- Aanpakken van (beïnvloedbare) factoren die de ontwikkeling en het leren belemmeren. We kijken naar factoren in het onderwijs, de leerling, en opvoeding en benutten gericht de bevorderende factoren.
- De insteek is groepsgericht onderwijs. Vanuit het onderwijs aan de groep vindt intensivering van het aanbod plaats door bijv. verlengde instructie, aanpassing leerstof, meer leertijd, extra verwerkingstijd.
- Als herhaalde intensivering onvoldoende resultaat heeft, maken we keuzes binnen de leerdoelen en stellen indien nodig de leerstof bij.
- Afstemmen en samenwerken met de leerling en zijn ouders. De leerkracht gaat in gesprek met de leerling over zijn/haar ontwikkeling, zodat de leerling betrokken is bij het plan en het aanbod om de doelen te bereiken.
- De leerkracht gaat in gesprek met de ouders over het ontwikkelingsperspectief van hun kind en werkt samen met de ouders aan het realiseren van dit perspectief.
- Systematisch monitoren van de ontwikkeling, zowel leergebied specifiek (technisch en begrijpend lezen, spelling en rekenen) als leergebied overstijgend (sociale competenties, SEL en redzaamheid).
- Afstemmen en inbedden OPP in de interne en externe ondersteuningsstructuur van de school om de leerlingen effectief te begeleiden en te ondersteunen.
- Benutten van het OPP bij de informatieoverdracht tussen scholen, zoals bij een schoolwisseling, verwijzing naar SO of overdracht naar het V(S)O.
- Het OPP gebruiken in het groepsplan door meerdere leerlingen in dezelfde leerroute te plaatsen.

In onze benadering van het OPP leggen we het accent op de oriëntatie vanuit leerlingperspectief. De werkwijze vanuit leerlingperspectief gaat van specifiek naar algemeen en van leerling naar onderwijs. Als school geven wij de verwachte uitstroombestemming aan op basis van factoren in de leerling, in het onderwijs en in de opvoeding die de ontwikkeling en het leren belemmeren of juist bevorderen. De talenten en interesses van de leerling spelen een rol bij het opstellen van een OPP. Met oog voor de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling krijgt iedere leerling een plaats in een van de leerroutes, praktijkgericht of theoriegericht.

Hoe houdt onze school bij of doelen uit de OPP's worden gerealiseerd?

In het ontwikkelingsperspectief (OPP) stellen we de doelen voor leerlingen op. Hierbij hebben we hoge verwachtingen met een realistische blik om toe te werken naar een zo hoog mogelijke uitstroom van de leerling. Het OPP biedt handvatten waarmee de leerkracht het onderwijs kan afstemmen op de behoefte van de leerling.

Het volgen van de ontwikkeling en voortgang van de leerling is ook een belangrijk aspect van het OPP. Een goede voortgangsregistratie is verplicht. Als na meerdere toets- en evaluatiemomenten blijkt dat de resultaten afwijken van het gestelde perspectief, dan moet de school bekijken of bijstelling van het OPP nodig is. Het bijstellen van een OPP gebeurt net zo zorgvuldig als het opstellen ervan.

Het OPP is een belangrijk hulpmiddel bij de communicatie met ouders. Ouders weten hierdoor tijdig wat een realistisch perspectief is voor hun kind en wat de school daarvoor doet. De school zorgt bij het opstellen van het OPP voor een op overeenstemming gericht overleg met de ouders. Per jaar vindt aan de hand van het OPP tenminste één gesprek tussen ouders en school plaats over de voortgang van hun kind en het behalen van de (tussentijdse) doelen en de geplande aanpak.

Het opstellen, monitoren, evalueren en bijstellen van het OPP is de gedeelde verantwoordelijkheid van de leerkracht en de intern begeleider. Zij vragen hierbij, indien nodig, de orthopedagoog om advies. Het uitvoeren van het OPP is de verantwoordelijkheid van de leerkracht. De intern begeleider heeft hierbij een adviserende rol. De directie blijft betrokken om de schoolontwikkeling vorm te geven.

6. Bijlage

Overzicht specialisten

In dit hoofdstuk vind je een overzicht van alle specialisten met de bijbehorende definitie die gehanteerd wordt in de vragenlijst van Perspectief op School.

Specialist	Definitie
Beeldcoach en/of video-interactie-begeleider	Een deskundige die is bedoeld om leraargedrag te verbeteren door middel van persoonlijke begeleiding of het bespreken van video opnamen.
Begeleider passend onderwijs	De begeleider passend onderwijs richt zich op het leerproces en de ondersteuningsvragen van leerlingen en leraren.
Dyscalculiespecialist	Een dyscalculiespecialist is een deskundige in het signaleren van dyscalculie bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Dyslexiespecialist	Een dyslexiespecialist is een deskundige in het signaleren van dyslexie bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Fysiek specialist (zoals motorisch remedial teacher)	Een deskundige die extra onderwijshulp verleent in het kader van de bewegingsopvoeding. Zij richten zich op de ontwikkeling van het bewegingsgedrag van het kind.
Gedrag / sociale vaardigheden specialist	Een sova-specialist is een deskundige die helpt in de ontwikkeling van vaardigheden die betrekking hebben op de omgang met anderen. Bij sociale vaardigheden horen onder andere: inzicht hebben in de ander, goed kunnen luisteren, aandacht hebben voor andermans gevoelens en conflicten oplossen.
Jonge kind specialist	Een deskundige die zich heeft gespecialiseerd in de ontwikkeling en behoeften van het jonge kind.
Logopedist	Een logopedist in het onderwijs is een paramedicus die preventie, zorg, training en advies biedt met betrekking tot de primaire mondfuncties (zuigen, slikken en kauwen), het gehoor, de stem, de taal en de spraak.
Meer- en hoogbegaafdheid specialist	Een deskundige in het begeleiden van leerlingen met een aanleg om tot uitzonderlijke prestaties te komen.
Minder- en laagbegaafdheid specialist	Een deskundige die zich bezig houdt met leerlingen die minder dan gemiddeld begaafd zijn.
NT2-specialist	Een specialist op het gebied van Nederlandse taalverwerving voor leerlingen met een anderstalige achtergrond.
Ondersteuningsadviseur / gedragswetenschapper	De ondersteuningsadviseur kenmerkt zich als een gedragswetenschapper met brede kennis van de school, die bijdraagt aan de ontwikkeling van leerlingen met gedragsproblemen. Zij coachen hierin vaak leraren, ambulante begeleiders en anderen. Veelal is dit een psycholoog of orthopedagoog.
Orthopedagoog	De orthopedagoog maakt voor mensen met ontwikkelings, leer- en gedragsproblemen een behandel- en begeleidingsplan dat hun situatie kan verbeteren. Zodoende probeert de orthopedagoog ervoor te zorgen dat zij de hulp krijgen die het beste bij hun karakter en problemen aansluit, met als doel hun ontwikkeling te optimaliseren en hun

	participatiekansen te maximaliseren. Orthopedagogiek is dus een specialisatie in het wetenschappelijk onderwijs.
Psycholoog	Een psycholoog is een professioneel deskundige in de psychologie, de wetenschap die zich bezighoudt met het innerlijk leven (kennen, voelen en streven) en het gedrag van de mens.
Reken-/wiskunde-specialist	Een reken- en wiskundespecialist is een deskundige in het signaleren van reken- en wiskunde problemen bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Taal-/leesspecialist	Een taal- en leesspecialist is een deskundige in het signaleren van taal- en leesproblemen bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Interne begeleiding	Een deskundige die zich bezig houdt met coördinerende, begeleidende en innoverende taken op school.
Leerlingbegeleiding	Een deskundige die leerlingen met problemen bijstaat, adviseert of doorverwijst.
Remedial teaching	Een deskundige die hulp verleent aan leerlingen met leerproblemen of gedragsstoornissen (zoals faalangst).
Zorgcoördinatie	Een deskundige die zich bezig houdt met coördinerende, begeleidende en innoverende taken op school.